VAGGERYDS KOMMUN

Handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2034

Antagen av kommunfullmäktige: 2026-09-28 § 116
Ansvarig förvaltning: Kommunledningskontoret
Ansvarig tjänsteman: Mark- och exploateringsingenjör

Innehåll

Inledning ... **3**
Regelverk ... 3
Syfte ... 4
Disposition ... 4
Begreppsförklaring ... 4
Utgångspunkter ... **7**
Nationella mål ... 7
Regionala mål ... 8
Lokala mål ... 8
Nuläge och behov ... **10**
Befolkning och hushåll ... 10
Bostadsbeståndet ... 10
Behov av tillskott av bostäder ... 10
Målgrupper och bostadsbehov ... 10
Utmaningar ... 12
Mål för bostadsförsörjning ... **13**
Mål 1: Bostadsbyggandet ska ge ett utbud som motsvarar kommunens bostadsbehov ... 13
Mål 2: Ökad rörlighet på bostadsmarknaden ... 13
Mål 3: Skapa attraktiva boendemiljöer för stärkt inflyttning och befolkningstillväxt ... 14
Mål 4: Tillhandahålla goda kommunala förutsättningar för att kunna erbjuda bostäder till särskilt utsatta grupper ... 14
Mål 5: Ökade incitament och vilja hos aktörer att investera och bygga bostäder i kommunen ... 15
Åtgärdsplan ... **16**
Genomförande och uppföljning ... **19**
Genomförande ... 19
Uppföljning ... 19

Inledning

Vaggeryds kommun har tagit fram denna handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2034 i syfte att vägleda kommunens arbete med bostadsfrågor under kommande år. Handlingsplanen ersätter tidigare bostadsförsörjningsprogram och har utarbetats i bred samverkan inom kommunen, med stöd av en bostadsmarknadsanalys genomförd av Juni Strategi våren 2025. Handlingsplanen är ett strategiskt dokument som riktar sig till kommunens beslutsfattare, förvaltningar, allmännyttiga bostadsbolag och privata bostadsaktörer. Den ger en gemensam grund för framtida beslut och planering kring bostadsbyggande och boendemiljöer.

Handlingsplanen är framtagen av kommunledningskontoret tillsammans med representanter från tekniska kontoret, miljö- och byggförvaltningen, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, VSBo och arbetsmarknadsenheten.

Handlingsplanen innehåller mål, åtgärder och en sammanfattning av de centrala slutsatserna från analysen. Det mer detaljerade underlaget redovisas separat i form av en bostadsmarknadsanalys som bifogas. Fullständig data och analys återfinns där, medan planen enbart lyfter huvudpunkterna.

Handlingsplanen har varit utsänd på remiss till berörda aktörer, såsom andra förvaltningar, länsstyrelsen och regionen. Handlingsplanen avser perioden 2026-2034. En ny handlingsplan tas fram och antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod, varvid mål och åtgärder följs upp och vid behov revideras. Därefter ska den fungera vägledande vid framtagande av detaljplaner, översiktlig planering och andra beslut kopplade till bostadsförsörjning. Genomförandet av handlingsplanen förutsätter samverkan inom kommunen då bostadsfrågorna berör flera områden, exempelvis samhällsbyggnad, socialtjänst, äldreomsorg, näringsliv och kommunal markpolitik.

Regelverk

Enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun planera för bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Kommunfullmäktige ska under varje mandatperiod anta en kommunal handlingsplan för bostadsförsörjningen. Denna handlingsplan ska innehålla följande delar:

Behovet av tillskott av bostäder i kommunen

En redovisning av hur många nya bostäder som behövs och i vilka former.

Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet

Övergripande mål som kommunen sätter upp för bostadsproduktionen och för befintligt bestånd.

Kommunens planerade åtgärder för att nå målen

Konkret vilka insatser och verktyg kommunen avser använda för att uppfylla målen.

Hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program

En beskrivning av hur kommunen beaktar relevanta mål och program på nationell och regional nivå som påverkar bostadsförsörjningen.

Planen ska bygga på en analys av kommunens demografiska utveckling, marknadsförutsättningar samt de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala marknaden. Boverket tillhandahåller visst underlagsmaterial, men kommunen ska även använda eget underlag vid behov. Lagen betonar också samråd och samordning, kommunen ska beakta behovet av samordning i bostadsförsörjningsfrågor över kommungränserna. Länsstyrelsen och regionen ska ges tillfälle att yttra sig under planeringen.

En nyhet i lagstiftningen från 2025 är att kravet på riktlinjer för bostadsförsörjning ersätts av krav på en handlingsplan, med ökat fokus på kopplingen mellan behovsanalys, mål och konkreta åtgärder. Handlingsplanen ska vara ett vägledande dokument för kommunens egna beslut och åtgärder. Om förutsättningarna förändras väsentligt under mandatperioden ska handlingsplanen uppdateras.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att fastställa Vaggeryds kommuns mål och åtgärder för bostadsförsörjningen under perioden 2026-2034. Handlingsplanen ska användas för att:

Styra planering och beslut

Vara vägledande när nya detaljplaner tas fram och vid översiktlig planering, så att bostadsbyggande och boendemiljöer utvecklas i linje med kommunens mål.

Samordna insatser

Tydliggöra hur olika kommunala verktyg (exempelvis översiktsplanering, markinnehav, markanvisningar, exploateringsavtal och allmännyttan) ska användas för att främja bostadsförsörjningen.

Underlätta uppföljning

Utgöra en grund för att följa upp och utvärdera bostadsbyggandet och genomförda åtgärder över tid.

Informera och engagera aktörer

Kommunicera kommunens ambitioner och inriktning till invånare, byggherrar, fastighetsägare, grannkommuner och andra intressenter, för att skapa förutsättningar för samverkan och gemensamma initiativ.

Handlingsplanen syftar ytterst till att kunna erbjuda goda bostäder för alla invånare, nu och i framtiden, i enlighet med kommunens vision och de krav och mål som finns. Den ska säkerställa att relevanta bostadspolitiska åtgärder planeras och genomförs så att kommunens utveckling blir socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar.

Disposition

Denna handlingsplan är uppdelad i två delar för att ge en tydlig överblick över både strategier och faktaunderlag:

Mål och åtgärder

I detta dokument presenteras de övergripande målen för bostadsförsörjningen i Vaggeryds kommun fram till 2034, tillsammans med tillhörande åtgärder och insatser. Inledningsvis beskrivs handlingsplanens syfte och de lagkrav som ställs. Därefter beskrivs relevanta utgångspunkter såsom nationella, regionala och lokala mål. En sammanfattning av nuläget på bostadsmarknaden i kommunen ges, vilket leder fram till formuleringen av mål och konkreta åtgärder. Avslutningsvis beskrivs hur handlingsplanen ska genomföras och följas upp.

Underlag och analys

Bilagan innehåller det faktaunderlag som handlingsplanen baseras på. Här finns en kartläggning och analys av befolkningsutveckling, hushållsstruktur, det nuvarande bostadsbeståndet, bostadsbehov i olika grupper samt marknadsförutsättningar för bostadsbyggande. Analysen har tagits fram av Juni Strategi och bifogas i sin helhet.

Begreppsförklaring

Arbetet med bostadsförsörjning innehåller flera facktermer. För att skapa en gemensam förståelse förklaras nedan några centrala begrepp.

Allmännyttan

Vaggeryds kommunala bostadsbolag (VSBo) som äger och hyr ut bostäder i kommunen. De är en viktig aktör i bostadsförsörjningen.

Bostadsförsörjning
Kommunens planering och insatser för att alla invånare ska ha möjlighet att leva i goda bostäder. Enligt lag har kommunen ansvar att planera för bostadsbyggande och att underlätta åtgärder som behövs för att möta bostadsbehovet. (Notera att detta inte innebär en ovillkorlig rätt för individen att få en bostad, men det ålägger kommunen att skapa förutsättningarna.)

Bostadsmarknadsanalys
En analys av kommunens bostadsmarknad och behov som utgör underlag för handlingsplanens mål. Analysen har tagits fram av Juni Strategi och bifogas i sin helhet.

Bostäder för äldre
Bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden som riktar sig till äldre personer men som inte kräver biståndsbeslut. De upplåts genom bostadsmarknaden och kan tillhandahållas av kommunala eller privata fastighetsägare. Exempelvis trygghetsbostäder (tillgänglighetsanpassade bostäder för äldre med gemensamhetslokaler och trygghetsvärd) och seniorbostäder (bostäder avsedda för äldre, vanligtvis med åldersgräns, men utan särskilda omsorgsinsatser).

Demografisk behovsprognos
En beräkning av hur många bostäder som behövs utifrån den förväntade befolkningsökningen. Ingår som en del av bostadsmarknadsanalysen.

Flerbostadshus
Byggnad med minst tre bostadslägenheter. Normalt ingår gemensamma installationer och utrymmen som förråd och trapphus.

Flyttkedja
En kedja av flyttar som uppstår när en bostad blir ledig och någon kan flytta in, vilket i sin tur frigör nästa bostad. En välfungerande flyttkedja gör att det befintliga bostadsbeståndet utnyttjas på bästa sätt.

Markberedskap
Att kommunen har iordningställd mark med gator, VA och andra nödvändiga förutsättningar redo för byggnation.

Marknadsdjupsanalys
En bedömning av hur många nya bostäder per år som hushållen kan efterfråga utifrån ekonomiska förutsättningar. Ingår som en del av bostadsmarknadsanalysen.

Planberedskap
Tillgången på planlagd mark för bostäder. God planberedskap säkerställer att bostadsbyggande inte fördröjs av brist på detaljplanelagd mark.

Småhus
Byggnad avsedd för en eller två bostäder, exempelvis friliggande villa, radhus, parhus och kedjehus. Varje bostad har normalt en egen tomt eller uteplats.

Särskilda boendeformer
Boendeformer som beviljas efter individuell biståndsprövning som kommunen ansvarar för enligt socialtjänstlagen. Hit räknas exempelvis biståndsbedömt trygghetsboende (boende för äldre som behöver ökad trygghet, tillgång till stöd och social gemenskap men inte heldygnsomsorg), särskilt boende (boende för äldre med vård- och omsorgsbehov och personal dygnet runt) och LSS-bostad (bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning).

Upplåtelseform

På vilket sätt man förfogar över sin bostad. Det vanligaste är hyresrätt (bostad som hyrs ut av en hyresvärd), bostadsrätt (bostad som ägs av en bostadsrättsförening där den boende är medlem) och äganderätt (bostad som ägs direkt av den boende).

Utgångspunkter

Kommunens planering för bostadsförsörjning utgår ifrån ett flertal övergripande mål och styrdokument. En sammanfattning görs av de huvudsakliga nationella, regionala och lokala mål, planer och program som beaktats vid framtagandet av denna handlingsplan.

Nationella mål

Agenda 2030

FN antog 2015 en global agenda med 17 mål för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling fram till år 2030. För kommunal bostadsförsörjning är främst mål 11 *”Hållbara städer och samhällen”* relevant. Målet lyder: *”Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara”*. Målet betonar att bebyggelsemiljöer behöver planeras och utvecklas så att de är inkluderande, säkra och hållbara över tid. I Sverige har länsstyrelserna ett särskilt samordningsansvar för genomförandet av Agenda 2030, vilket innebär att även kommunerna ska få med det i den lokala planeringen.

Sveriges miljömål

Utifrån den globala agendan har Sverige tagit fram 16 miljökvalitetsmål som beskriver den nationella inriktningen för miljöarbetet. För bostadsförsörjningen är *”God bebyggd miljö”* det mest relevanta målet. Riksdagens definition av målet är: *”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”* Det innebär att bebyggelsen ska utvecklas så att den är hälsosam, funktionell och resurseffektiv, med låg klimat- och miljöpåverkan. Målet kräver att mark- och vattenanvändning sker på ett långsiktigt hållbart sätt och att natur- och kulturvärden inkluderas i planeringen. Detta är relevant för hur nya bostadsområden bör lokaliseras, utformas och förvaltas.

Mål för funktionshinderspolitik

Utifrån FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är det nationella målet att *”uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund”*. I boendeplaneringen innebär det bland annat att det ska finnas tillgång till anpassade bostäder och stöd så att personer med olika funktionsvariationer kan bo självständigt. Kommunen beaktar detta genom planering för LSS-bostäder och krav på tillgänglighet i nyproduktion.

Mål för integration och jämställdhet

Integrationspolitiken har som mål att *”utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen”*. Det jämställdhetspolitiska målet är att *”kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”*. Bostadsplaneringen bidrar genom att motverka boendesegregation, erbjuda blandade upplåtelseformer och bostadsstorlekar i olika områden, samt genom trygghetsskapande åtgärder. Det är känt att ekonomiska klyftor och könsskillnader kan påverka boendemöjligheter, ensamstående föräldrar (ofta kvinnor) har svårare att hitta en överkomlig bostad. Handlingsplanen innehåller därför insatser för att tillgodose behovet av hyresrätter och stärka social hållbarhet i boendemiljöer.

Barnkonventionen

Barnkonventionen är sedan 2020 svensk lag och slår fast att *”barn är individer med egna rättigheter”* och att det *”vid alla beslut som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa”*. Inom bostadsförsörjningen innebär detta att planering och utveckling av bostadsområden ska ta hänsyn till barns behov av trygghet, tillgänglighet, hälsa och en god uppväxtmiljö. Det omfattar bland annat säker trafikmiljö, tillgång till lek- och rekreationsytor samt en boendemiljö som inte utsätter barn för miljörelaterade risker.

Nationell hemlöshetsstrategi

Den nationella hemlöshetsstrategin 2022-2026 syftar till att tydliggöra inriktningen för arbetet med att både minska hemlösheten och förebygga att människor hamnar i den. Ur ett kommunalt perspektiv innebär detta att ansvaret för att motverka hemlöshet tydligt placeras i skärningspunkten mellan socialt arbete och bostadsförsörjning. Kommunerna har redan ett lagstadgat ansvar att både ge stöd till individer och planera för bostäder, och strategin förstärker behovet av att dessa två uppdrag integreras. Särskilt lyfts socialtjänstens roll fram, både i det förebyggande arbetet och i att bidra med kunskap i den fysiska planeringen, så att bostadsutbud och åtgärder bättre svarar mot behoven hos grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden.

Regionala mål

Regional utvecklingsstrategi

Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi 2026-2035 (RUS) är vägledande för kommunerna i länet. Strategin utgår från ledstjärnorna *”Invånarfokus”* och *”Hållbar utveckling”* och pekar ut sex fokusområden. Bostadsförsörjning berörs främst inom fokusområdet *”Attraktivitet”*, där en av prioriteringarna är attraktiva och hållbara livsmiljöer i både städer och landsbygder, samt *”Hälsa och välmående”*, där alla invånare ska ha möjlighet till bland annat bostad. Strategin betonar genomgående samverkan över kommungränser för en hållbar, trygg och jämlik samhällsutveckling. Vaggeryds kommun bidrar till detta genom att planera för bostäder som motsvarar olika åldersgruppers behov och genom samverkan med grannkommuner kring exempelvis specialbostäder.

Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys

Länsstyrelsen följer årligen utvecklingen på bostadsmarknaden. Den senaste analysen av bostadsmarknaden i Jönköpings län 2025 pekar på fortsatt behov av bostadsbyggande i länet och lyfter utmaningar som kompetensförsörjning, bostadsbrist i tillväxtområden samt behovet av fler prisvärda bostäder för utsatta grupper. Kommunen har beaktat detta i utformningen av sina mål, bland annat genom fokus på ökad nyproduktion, blandade bostadsalternativ och sociala insatser.

Lokala mål

Vision 2030

Vaggeryds kommuns vision *”Här ger vi plats för att göra skillnad”* beskriver kommunen som en plats där idéer kan bli verklighet och där omtanke och närhet styr utvecklingen. Visionen anger den långsiktiga riktningen för samhällsplaneringen och utgör ramen för hur bostadsförsörjningen ska bidra till ett hållbart och attraktivt samhälle. Bostadsutbyggnaden är central för att uppnå visionens fokus på möjligheter, mångfald och social hållbarhet.

Strategiskt hållbarhets- och utvecklingsprogram

Det strategiska hållbarhets- och utvecklingsprogrammet är kommunens övergripande styrdokument för hållbar utveckling och är kopplat till Agenda 2030. Inom mål 1 *”Hållbar samhällsutveckling”* framgår att planeringen för bostadsbyggande ska öka i samtliga orter, att en markförvärvsstrategi ska tas fram samt att produktionen av hyresrätter ska öka. Programmet betonar även att den byggda miljön är avgörande för trygghet, hälsa och social sammanhållning, samt att alla delar av kommunen ska ingå i utvecklingen. Handlingsplanen omsätter detta genom att säkerställa planberedskap, prioritera bostäder i flera upplåtelseformer och rikta utbyggnad till både centralorter och mindre orter.

Översiktsplan

Den senaste översiktsplanen från 2024 anger kommunens inriktning för markanvändning och långsiktig utveckling. Planen lyfter hållbar tillväxt, kapacitetsstarka kommunikationer och ett varierat bostadsutbud i både Vaggeryd, Skillingaryd och på landsbygden. Utpekade utbyggnadsområden och riktlinjer för bebyggelsestruktur

ger förutsättningar att dimensionera bostadsförsörjningen och säkerställa att nybyggnation lokaliseras på ett resurseffektivt och hållbart sätt. Handlingsplanens mål och åtgärder bygger direkt på dessa ställningstaganden.

Tidigare bostadsförsörjningsprogram

Det tidigare bostadsförsörjningsprogrammet från 2021 beskrev utmaningar kopplade till begränsad rörlighet, brist på större hyreslägenheter och behovet av effektivare flyttkedjor. Programmet visade att vissa insatser, såsom trygghetsboenden, bidrog till att skapa rörelse i beståndet. Dessa erfarenheter har integrerats i den nya handlingsplanen för att vidareutveckla arbetet med att möta behoven hos olika målgrupper och stärka kommunens totala bostadsutbud.

Kommunstyrelsens bostadsförsörjningsmål

Under 2022 antog kommunstyrelsen fyra kvantitativa mål som ska styra kommunens bostadsförsörjning. Kommunen ska möjliggöra en genomsnittlig byggtakt om 75 nya bostäder per år, inklusive byggnation på privat mark. Planberedskapen ska omfatta 150 bostäder i form av möjliga byggrätter i gällande detaljplaner. Minst 30 byggklara kommunala småhustomter ska finnas tillgängliga och vara geografiskt fördelade mellan centralorterna och övriga orter. Kommunen ska även tillhandahålla tomter med kapacitet för 60 lägenheter i flerbostadshus på kommunal mark. Målen utgör grunden för dimensionering av planberedskap och markinnehav.

Nuläge och behov

Befolkning och hushåll

Vaggeryds kommun har ungefär 14 800 invånare 2024 och har historiskt haft en positiv befolkningstillväxt. Tillväxten har främst drivits av inflyttning, både inom landet och från utlandet, framförallt i form av barnfamiljer. Efter 2022 bromsade dock befolkningstillväxten in. Kommunens egen prognos (2024-2034) förutspår en ökning med omkring 1 800 invånare fram till 2034. Handlingsplanen utgår från den vid framtagandet senast tillgängliga befolkningsprognosen. När en ny prognos föreligger utgör den underlag vid uppföljning och revidering av handlingsplanen. Hushållens fördelning består av många barnfamiljer samt en växande andel äldre. Antalet unga vuxna förväntas också öka kommande år. Det genomsnittliga hushållet i kommunen är större än i länet och flera jämförbara kommuner (fler barnfamiljer), vilket innebär att efterfrågan på småhus och större lägenheter är relativt hög.

Bostadsbeståndet

Kommunen har två huvudorter, Skillingaryd och Vaggeryd, samt mindre tätorter och landsbygd. Bostadsbeståndet domineras av småhus, främst upplåtna med äganderätt. Under den senaste tioårsperioden har i snitt cirka 50 nya bostäder per år färdigställts i kommunen, nära hälften av dessa har varit småhus. Det allmännyttiga bostadsbolaget VSBo förvaltar merparten av hyreslägenheterna i kommunen, vilka främst är koncentrerade till centralorterna. På senare år har nyproduktion skett av bland annat trygghetsboenden för äldre samt enstaka flerbostadshus med hyreslägenheter, men takten behöver öka för att möta framtida behov.

Behov av tillskott av bostäder

Kommunens samlade bedömning är att det behövs ett tillskott om i genomsnitt cirka 73 nya bostäder per år under perioden 2024-2034. Bedömningen grundas på det demografiskt drivna bostadsbehov som följer av kommunens befolkningsprognos och den förväntade hushållsutvecklingen (hushållsbehovsprognosen), det vill säga hur många hushåll som väntas tillkomma och vilka bostäder dessa behöver. SCB:s befolkningsframskrivning, som utgår från en lägre tillväxttakt, motsvarar ett behov om cirka 27 bostäder per år, medan kommunens prognos förutsätter en fortsatt aktiv tillväxtpolitik. Marknadsdjupsanalysen, som visar en potentiell efterfrågan om cirka 69 bostäder per år utifrån hushållens betalningsförmåga, utgör ett kompletterande perspektiv på vilka bostadstyper och upplåtelseformer som kan efterfrågas. Kommunens mål om en byggtakt om 75 bostäder per år ligger därmed i nivå med det demografiskt bedömda behovet och ger utrymme för en stärkt inflyttning. En byggtakt på den nivån förutsätter dock att kommunen aktivt ökar efterfrågan och attraherar fler invånare. Behovets närmare fördelning på hustyper, storlekar och upplåtelseformer redovisas i bostadsmarknadsanalysen.

Målgrupper och bostadsbehov

Barnfamiljer

Barnfamiljer (30-44 år) är de största inflyttande grupperna till kommunen. Dessa hushåll efterfrågar småhus med äganderätt och ofta med trädgård eller rymliga bostäder i trygga områden nära skola och service. Kommunen har varit attraktiv för familjer på grund av småstadskänslan och närhet till Jönköping. Behovet framåt är i första hand god tillgång till småhustomter och familjevänliga bostäder med äganderätt, kompletterat med exempelvis radhus.

Ett problem som identifierats är trångboddhet hos vissa större familjer, särskilt i hyresrätter. Det finns få lägenheter med 4-5 rum att hyra, vilket begränsar dessa familjers valmöjligheter. Detta kan i synnerhet drabba familjer med många barn och låg inkomst. Behovet av större hyreslägenheter (4-5 rum) är därmed främst kopplat till den konstaterade trångboddheten. Handlingsplanen tar höjd för att sådana lägenheter kan tillskapas när behov uppstår, exempelvis genom omvandling av mindre lägenheter.

Unga vuxna

Personer 20-29 år, inklusive de som flyttar hemifrån, utgör en ökande grupp. Det finns dock en relativt hög andel unga vuxna som bor kvar hemma. År 2022 fanns cirka 207 hushåll i kommunen där unga vuxna (24 år eller äldre) bodde kvar hemma. Svårigheter för unga att flytta hemifrån beror på höga trösklar in på bostadsmarknaden, ökade boendekostnader och brist på små lägenheter med överkomlig hyra. Kommunen behöver fler 1-2 rumslägenheter med låg hyra samt eventuellt stödjande insatser som förmedlingar, ungdomsbostäder eller liknande. Bostäder med yteffektiv utformning och enklare standard kan bidra till lägre hyresnivåer.

Äldre

Andelen äldre ökar. Inom 10 år förväntas både gruppen 65-79 år och gruppen 80+ öka, där 80+ förväntas öka med cirka 200 personer de närmaste 5 åren. Många äldre bor kvar i sina villor, 2023 bodde ungefär 75 % av 70-79-åringarna och 60 % av 80+ i eget småhus. För att möjliggöra att äldre som vill kan byta boende (och därmed frigöra villor för yngre familjer) behövs attraktiva mellanboenden. Tillgängliga, bekväma och relativt centrala bostäder som passar aktiva äldre i åldersgruppen 65-79, exempelvis marklägenheter och enplanshus med liten trädgård. Kommunen har nyligen skapat trygghetsboenden i både Skillingaryd och Vaggeryd, vilket har haft god effekt och bör utökas framöver. På längre sikt uppstår behov av fler särskilda boenden som klarar mer avancerad vård. Sammantaget måste bostadsutbudet för äldre breddas för att möta både aktiva äldres efterfrågan och de i behov av vård och omsorg.

Personer med funktionsnedsättning

Kommunen bedömer att utbudet av LSS-bostäder är tillräckligt i nuläget och inom de närmaste åren. På längre sikt väntas dock behovet av fler grupp- och servicebostäder öka i takt med befolkningsutvecklingen och antalet personer som ansöker om LSS-insatser. Handlingsplanen betonar därför behovet av långsiktig planering för att säkerställa att nya boendeformer kan etableras i tid. Vid lokalisering av nya LSS-bostäder är närhet till service, kollektivtrafik och daglig verksamhet viktiga faktorer, liksom att boendemiljön är anpassad efter målgruppens behov.

Resurssvaga hushåll

Hushåll med låg inkomst, ofta ensamstående, har svårast att få en bra boendesituation. I Vaggeryds kommun har andelen av dessa hushåll totalt sett minskat något de senaste åren, men de som finns har ofta en ansträngd boendeekonomi. Det behövs billigare bostäder av olika slag för att möta behoven, exempelvis hyreslägenheter med enklare standard, både i centralort och på landsbygden. Kommunen noterar att ansökningar om ekonomiskt bistånd till boende har ökat till följd av högre boendekostnader. Handlingsplanen betonar vikten av att både allmännyttan och privata värdar erbjuder överkomliga hyresalternativ.

Hemlösa

Antalet hemlösa enligt socialstyrelsens definition har ökat i Vaggeryds kommun, från 4,4 till 14,8 per 10 000 invånare under perioden 2017-2023. Kommunen arbetar bland annat med vräkningsförebyggande insatser och den så kallade ”boendetrappan” för att stödja personer och familjer ur hemlöshet. Bostad först-modellen diskuteras som ett kompletterande arbetssätt för personer med psykisk ohälsa och beroendeproblematik. Samverkan mellan förvaltningar är avgörande för att säkerställa att ingen individ faller mellan ansvarsområden.

Personer i behov av skyddat boende

För våldsutsatta personer samverkar kommunen regionalt för att säkerställa tillgång till skyddade boenden. Eftersom kommunen är liten sker arbetet nära och med korta beslutsvägar, vilket underlättar snabb hantering när akuta situationer uppstår. Kontinuerlig samordning mellan socialtjänst, bostadsbolag och regionala aktörer är nödvändig för att säkerställa att tillgången till trygga och anonyma boendelösningar kan upprätthållas. Kommunen avser att vidmakthålla och vid behov utveckla den regionala samverkan så att tillgången till skyddat boende säkerställs även framöver.

Nyanlända

Under flyktingkrisen 2015 ökade antalet nyanlända i kommunen kraftigt, men de senaste åren har väldigt få nyanlända kommit till Vaggeryds kommun. Kommunen bedömer att den i dagsläget har god kapacitet att ordna bostäder för nyanlända genom samarbete mellan VSBo och privata hyresvärdar. En utmaning är dock att många nyanlända har stora barnfamiljer vilket kräver större lägenheter. Ibland efterfrågas det att kunna slå ihop mindre lägenheter för att få plats med familjer med många barn. Vidare finns en risk för segregation om nyanlända och ekonomiskt svaga grupper koncentreras i vissa bostadsområden. I denna handlingsplan ingår att ha beredskap för varierande lägenhetsstorlekar.

Utmaningar

Sammanfattningsvis kan nuläget beskrivas genom ett antal utmaningar som denna handlingsplan syftar till att hantera.

Ökad byggtakt och rätt blandning

Byggandet behöver öka från cirka 50 till 75 bostäder per år för att matcha prognosen. Dessutom behövs en variation av upplåtelseformer samt bostadstyper för att möta olika efterfrågan.

Rörlighet på bostadsmarknaden

Det finns tydliga hinder för rörlighet på bostadsmarknaden. Många äldre bor kvar i sina småhus på grund av brist på alternativ, medan unga saknar bostäder. Flyttkedjorna behöver underlättas genom riktade insatser, exempelvis "mellanboenden" och flyttstöd.

Segregation och social inkludering

Ekonomiska skillnader riskerar att skapa boendesegregation. Utmaningen är att se till att alla delar av kommunen utvecklas så att ingen lämnas utanför.

Konkurrens och marknadsvillkor

Läget nära Jönköping är en potential, men innebär också konkurrens från den större grannorten. Det är lätt för inflyttare att välja Jönköping om inte Vaggeryds kommun kan erbjuda ett attraktivt boende. Byggaktörer lockas mer till större marknader, därför måste kommunen aktivt stötta och underlätta för byggherrar som vill satsa. Brist på lokal service i mindre orter kan avskräcka bostadsbyggande där. Det kräver ett helhetstänk med samtidig utveckling av service och infrastruktur.

Planberedskap

För att kunna agera på möjligheter (exempelvis nyetablering av företag som ökar bostadsefterfrågan) måste kommunen ha byggklar mark tillgänglig.

Nulägesbilden visar att Vaggeryds kommun har en relativt stabil situation men står inför kritiska vägval. Handlingsplanens åtgärder syftar till att möta identifierade behov, utnyttja kommunens attraktiva position och säkerställa trygga boenden för alla invånare.

Mål för bostadsförsörjning

Utifrån analysen av nuläge och behov har fem övergripande mål för bostadsförsörjningen formulerats. För varje mål redovisas bakgrund, motivering och förväntad effekt. De konkreta åtgärder som ska verka för att målen uppnås presenteras i åtgärdsplanen i nästa avsnitt. Målen är utformade för att tillsammans säkerställa en ändamålsenlig bostadsförsörjning som täcker hela kommunens behov. Målen ska läsas som en helhet. I situationer där mål kan stå mot varandra görs avvägningar inom ramen för ordinarie besluts- och planeringsprocesser, utifrån kommunens samlade bedömning av bostadsbehovet.

Mål 1: Bostadsbyggandet ska ge ett utbud som motsvarar kommunens bostadsbehov

Kommunen ska verka för att det byggs tillräckligt många och rätt sorts bostäder så att bostadsbehovet i Vaggeryds kommun möts. Byggmålet är en genomsnittlig byggtakt om 75 nya bostäder per år, förankrat i det demografiskt drivna bostadsbehov som redovisas i avsnittet *Behov av tillskott av bostäder*. Detta innebär att nyproduktionen över tid ska ligga i linje med det beräknade behovet enligt befolkningsutvecklingen och hushållsbildningen, men också att utbudet utformas efter vad hushållen efterfrågar vad gäller läge, typ och upplåtelseform. Kommunen ska arbeta proaktivt med att både öka efterfrågan och planera för en jämn tillförsel av bostäder som successivt kan öka i takt med att befolkningen växer.

Bakgrund och motivering

Målet grundas i första hand på det demografiskt drivna bostadsbehovet enligt hushållsbehovsprognosen 2024-2034, som visar ett behov om cirka 73 bostäder per år i genomsnitt. Marknadsdjupsberäkningen i analysen utgör ett kompletterande perspektiv och visar en teoretisk potentiell efterfrågan (hushåll som vill och har ekonomisk möjlighet) om cirka 69 bostäder per år, med potential att bredda bostadsutbudet med exempelvis flerbostadshus med bostadsrätt. Den potentiella efterfrågan avspeglar hushållens betalningsförmåga snarare än det faktiska byggandet, som för vissa boendeformer legat på en väsentligt lägre nivå under senare år.

Enligt kommunprognosen växer befolkningen med cirka 1 800 invånare till och med 2034. Enligt beräkningen för det demografiskt drivna bostadsbehovet utifrån kommunprognosen resulterar det i ett ökat bostadsbehov om 73 bostäder per år i genomsnitt (27 enligt SCB:s framskrivning). För att kommunprognosen ska uppfyllas krävs att kommunen skapar en efterfrågan, exempelvis via attraktiva bostäder som bidrar till en stärkt inflyttning. Byggtakten påverkas samtidigt av konjunktur, byggkostnader och marknadsförutsättningar. Utfallet följs upp årligen, och vid varaktiga avvikelser från målet kan mål och åtgärder komma att revideras.

Förväntad effekt

Ett bostadsutbud i balans med efterfrågan motverkar bostadsbrist, dämpar extrem prisutveckling och gör att fler hushåll som vill bo i kommunen också kan få bostad. Det signalerar också till investerare att kommunen är proaktiv och planeringsredo, vilket stärker förtroendet. Genom att utgå från det bedömda bostadsbehovet och den potentiella efterfrågan visar kommunen en proaktiv hållning och skapar förutsättningar för tillväxt, snarare än att passivt vänta på att efterfrågan uppstår.

Mål 2: Ökad rörlighet på bostadsmarknaden

Kommunen ska vidta åtgärder för att främja flyttkedjor och rörlighet i det befintliga bostadsbeståndet. Målet är att göra det lättare för hushåll att byta bostad utifrån sina behov, exempelvis att äldre ska kunna flytta till något mer lätthanterligt när villan blivit för stor, att unga vuxna ska kunna få sin första egna bostad istället för att bo kvar hemma, och att barnfamiljer ska kunna hitta större boende när familjen växer. En ökad rörlighet frigör bostäder till de som behöver dem bäst och gör att resurserna utnyttjas mer effektivt. Konkret innebär det att kommunen ska tillföra rätt bostadsprodukter för den äldre målgruppen, såsom mellanboenden med exempelvis enplanshus eller småskaliga flerbostadshus med egen ingång, samt underlätta bostadsbyten genom tjänster som flyttlots och förmedling av kontakt med mäklare och bank.

Bakgrund och motivering

Av kommunens 70-79 åringar bor cirka 75 % i ett småhus idag. Bland personer över 80 år bor cirka 60 % i ett småhus. Vid nybyggnation blir bostäder som motsvarar efterfrågan bland den äldre befolkningen ett viktigt verktyg för att främja ökad rörlighet och tillgängliggöra småhus åt såväl nyinflyttade som befintliga barnfamiljer i kommunen. Attraktiva mellanboenden, exempelvis parhus, kedjehus och radhus i goda lägen, kan även attrahera hushåll från cirka 50 år som bor kvar i större småhus, vilket kan tidigarelägga flyttar och förlänga flyttkedjorna.

Förväntad effekt

Ökad rörlighet leder till att flyttkedjan fungerar bättre. Fler villor och större bostäder blir tillgängliga för barnfamiljer, vilket stärker kommunens attraktivitet. De äldre som flyttar får förhoppningsvis en ökad livskvalitet i ett boende bättre anpassat för dem. När villor säljs vidare får yngre möjlighet att etablera sig i kommunen, och i förlängningen kan även hyreslägenheter längre ned i kedjan frigöras för ungdomar. Rörlighet skapar med andra ord en kedjereaktion av effektivare bostadsutnyttjande.

Mål 3: Skapa attraktiva boendemiljöer för stärkt inflyttning och befolkningstillväxt

För att Vaggeryds kommun ska växa och utvecklas behöver kommunen erbjuda attraktiva boendemiljöer som drar nytta av kommunens läge och kvaliteter. Detta mål handlar om att både befintliga invånare ska vilja bo kvar och att nya invånare ska välja att bosätta sig här. Kommunen ska ha en god markberedskap och planläggning i attraktiva lägen, bredda bostadsutbudet med olika upplåtelseformer och nyttja natursköna lägen i tätorterna. Dessutom ingår att säkerställa att viktiga funktioner såsom service, kommunikationer och rekreation finns i anslutning till boendet, för att skapa helhetsattraktiva samhällen.

Bakgrund och motivering

I analysen framkommer att det finns en tydlig förväntan på en stärkt inflyttning i samband med befintliga och planerade arbetsetableringar. Vidare framgår att det finns potential att bredda bostadsutbudet i natursköna lägen för att ytterligare stärka attraktiviteten av Vaggeryd som boendekommun i flera olika typer av målgrupper.

Förväntad effekt

Genom att erbjuda attraktiva boenden och miljöer vill kommunen uppnå ökad inflyttning och befolkningsökning, vilket i sin tur ger underlag för bättre service och ett större samhällsliv. Befintliga invånare får också möjlighet att byta bostad inom kommunen istället för att söka sig bort. Att planera för hela kommunen motverkar klyftor och gynnar en levande landsbygd.

Mål 4: Tillhandahålla goda kommunala förutsättningar för att kunna erbjuda bostäder till särskilt utsatta grupper

Vaggeryds kommun vill ta ett tydligt ansvar för att även de invånare som har svårt att själva efterfråga en bostad på den ordinarie marknaden ska få sina bostadsbehov tillgodosedda. Särskilt utsatta grupper omfattar exempelvis personer i akut hemlöshet, våldsutsatta, kvinnor och barn som behöver skyddat boende, nyanlända, personer med funktionsnedsättningar, samt hushåll med svag ekonomi. Kommunen har det yttersta ansvaret för dessa grupper och ska säkra en kontinuerlig samverkan och uppföljning mellan relevanta aktörer för att möta behoven. I arbetet med målet beaktas att olika former av utsatthet kan samverka och förstärka varandra, exempelvis ekonomisk utsatthet, våldsutsatthet och funktionsnedsättning. Detta intersektionella perspektiv ska prägla utformningen av mål och åtgärder för särskilt utsatta grupper.

Bakgrund och motivering

I analysen framgår att kommunen tillsammans med allmännyttan hanterar det behov som finns på akuta bostäder. Kommunen har tillfört icke biståndsbedömda trygghetsboenden som har haft positiva effekter. Framöver förväntas det dock finnas ett behov av fler moderna fastigheter som möjliggör mer avancerad vård.

Förväntad effekt

Genom detta mål hoppas kommunen att ingen ska behöva stå utan tak över huvudet eller bo upprepat i akutlösningar. Vidare ska grupper som nyanlända integreras snabbare om de får bra boendevillkor, och personer med psykiska problem eller funktionsnedsättningar ska kunna känna trygghet i att deras boendebehov möts i kommunen. På sikt kan även kostnader för sociala insatser minska om människor får stabila bostäder, exempelvis minskar risken för social utsatthet och ohälsa. För kommunen som helhet bidrar detta mål till att visa att ingen lämnas utanför, vilket är kärnan i visionen om en omtänksam och inkluderande plats.

Mål 5: Ökade incitament och vilja hos aktörer att investera och bygga bostäder i kommunen

Det sista målet fokuserar på genomförandeperspektivet, att skapa förutsättningar så att de faktiska bostadsbyggprojekten blir av. Kommunen vill öka både privata och offentliga aktörers intresse att satsa. Detta kräver att kommunen arbetar aktivt med att sänka trösklar för byggstart, öka attraktiviteten och tydliggöra möjligheterna för byggherrar, fastighetsägare och investerare. Trösklarna kan sänkas genom exempelvis god planberedskap, tydliga markanvisningsprocesser och en effektiv ärendehantering. Målet ger ett näringslivsperspektiv på bostadsförsörjningen, där kommunen och marknaden behöver arbeta åt samma håll. Konkret innebär det att ta fram en kommunikationsplan med en gemensam framtidsbild, skapa en strukturerad dialog med byggaktörer, undersöka möjligheter till kommunala stödåtgärder som kan underlätta byggstart samt använda platsutveckling för att stärka incitamenten att investera i kommunen.

Bakgrund och motivering

Analysen visar att det finns faktorer som bör lyftas fram i dialog med privata byggherrar som inte alltid är tydliga. Analysen visar exempelvis att kommunens invånare har generellt höga inkomstnivåer i förhållande till Jönköping och övriga länet, samt att kommande och nuvarande arbetsetableringar kan skapa en ökad efterfrågan.

Förväntad effekt

Om kommunen lyckas med detta mål förväntas fler byggprojekt genomföras. Byggherrar som tidigare tvekade inför en satsning i en liten kommun får ökat förtroende och ser affärsmöjligheter. Redan etablerade lokala byggare vågar växa. I förlängningen gör det att de andra målen uppfylls, inget av dem kan uppnås utan att någon faktiskt bygger bostäderna. Att arbeta aktivt med attraktivitet och incitament är särskilt viktigt i tider av osäker konjunktur. Som en effekt kan även kvaliteten i projekten bli bättre, men utan investerarnas engagemang blir det ingen bostadsförsörjning. Kommunen måste därför både möjliggöra och driva på bostadsinvesteringar.

Åtgärdsplan

Åtgärder	Ansvar	Samarbete	Tidsplan
Mål 1: Bostadsbyggandet ska ge ett utbud som motsvarar kommunens bostadsbehov			
Planera för en årlig byggtakt om 75 nya bostäder per år, med en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer som motsvarar det bedömda bostadsbehovet.	Kommunlednings-kontoret	VSBo och privata byggaktörer	2026-2034
Säkerställa en planberedskap om minst 150 byggrätter i gällande detaljplaner, varav minst 30 byggklara småhustomter och kapacitet för 60 lägenheter på kommunal eller allmännyttig mark.	Kommunlednings-kontoret	VSBo och privata byggaktörer	2026-2034
Planera för flexibla detaljplaner som möjliggör olika bostadstyper och upplåtelseformer inom samma plan.	Kommunlednings-kontoret	Miljö- och byggförvaltningen	2026-2034
Genomföra enkätundersökning om invånarnas bostadsbehov och preferenser som underlag för planering och dialog med byggaktörer.	Kommunlednings-kontoret		2026-2027
En intern arbetsgrupp för bostadsförsörjning tillsätts med syfte att stämma av genomförandet av åtgärderna.	Kommunlednings-kontoret	Miljö- och byggförvaltningen, VSBo, tekniska kontoret, arbetsmarknadsenheten, socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen	2026-2027
Mål 2: Ökad rörlighet på bostadsmarknaden			
Planera för och tillföra boenden i attraktiva lägen, exempelvis enplanshus eller småskaliga flerbostadshus med egen ingång, riktade till personer som vill lämna sitt småhus men behålla samma känsla.	Kommunlednings-kontoret	VSBo och privata byggaktörer	2026-2034
Erbjuda flyttlots och stöd för äldre som vill byta bostad, inklusive förmedling av kontakt med mäklare, bank och byggaktörer.	Kommunlednings-kontoret	Socialförvaltningen	2027-2034
Genomföra informationsinsatser och visningsdagar för att synliggöra bostadsalternativ och stimulera flyttkedjor.	Kommunlednings-kontoret	VSBo och privata byggaktörer	2027-2034

Åtgärder	Ansvar	Samarbete	Tidsplan
Mål 3: Skapa attraktiva boendemiljöer för stärkt inflyttning och befolkningstillväxt			
Ta fram en markstrategi kopplad till översiktsplanen för att identifiera och prioritera attraktiva lägen för bostadsbyggande, inklusive natursköna lägen.	Kommunlednings-kontoret		2026-2028
Säkerställa att nya bostadsområden utvecklas med god tillgång till service, kollektivtrafik och rekreation.	Kommunlednings-kontoret	Tekniska kontoret och kultur- och fritidsförvaltningen	2026-2034
Koppla bostadsplaneringen till platsutvecklingsprojektet för att stärka orternas attraktivitet.	Kommunlednings-kontoret		2026-2028
Mål 4: Tillhandahålla goda kommunala förutsättningar för att kunna erbjuda bostäder till särskilt utsatta grupper			
Driva kontinuerlig samverkan för att möta behovet av bostäder för personer i akuta eller särskilt utsatta boendesituationer, inklusive personer i hemlöshet och de mest ekonomiskt utsatta hushållen.	Kommunlednings-kontoret	Socialförvaltningen och VSBo	2026-2034
Analysera orsaker till hög andel hemmaboende unga vuxna för att ta fram åtgärder för att förbättra deras tillgång till bostadsmarknaden.	Kommunlednings-kontoret	Socialförvaltningen och VSBo	2026-2027
Kartlägga, analysera och åtgärda trångboddhet i VSBo:s bestånd, bland annat genom att undersöka möjligheter att skapa fler stora lägenheter.	VSBo	Kommunlednings-kontoret och socialförvaltningen	2026-2028
Upprätthålla regional samverkan för att säkerställa tillgång till skyddat boende för våldsutsatta.	Socialförvaltningen	Kommunlednings-kontoret och VSBo	2026-2034

Åtgärder	Ansvar	Samarbete	Tidsplan
Mål 5: Ökade incitament och vilja hos aktörer att investera och bygga bostäder i kommunen			
Föra en aktiv och strukturerad dialog med byggaktörer för att synliggöra lokala förutsättningar, såsom höga inkomstnivåer och kommande arbetsetableringar, exempelvis genom återkommande dialogmöten och workshoppar.	Kommunlednings-kontoret		2026-2034
Ta fram en kommunikationsplan för att positionera Vaggeryds kommun som ett attraktivt boendealternativ.	Kommunlednings-kontoret		2026-2027
Utveckla digitala kanaler med information om bostadsalternativ och kommunens erbjudanden som bostadsort.	Kommunlednings-kontoret		2026-2028
Undersöka möjligheter till kommunala stödåtgärder som kan underlätta byggstart, exempelvis anpassade markanvisningsvillkor.	Kommunlednings-kontoret		2027-2034

Genomförande och uppföljning

Genomförande

För att förverkliga denna handlingsplan krävs att målen och åtgärderna integreras i kommunens ordinarie arbete och att ansvar för de olika delarna är tydligt fördelat.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för bostadsförsörjningsfrågorna. Det operativa arbetet samordnas av kommunledningskontoret i samarbete med berörda förvaltningar och varje åtgärd i handlingsplanen kopplas till en ansvarig part.

Kommunledningskontoret ansvarar för merparten av åtgärderna, med socialförvaltningen som ansvarig för insatser riktade till utsatta grupper och VSBo som ansvarig för åtgärder kopplade till det allmännyttiga beståndet. Den detaljerade ansvarsfördelningen framgår av åtgärdsplanen.

Resurser och organisation

Kommunen kommer avsätta nödvändiga resurser för att driva arbetet. En intern arbetsgrupp för bostadsförsörjning träffas, exempelvis kvartalsvis, för att stämma av åtgärderna. Vid behov skapas mindre arbetsgrupper för specifika uppgifter.

Många åtgärder är planerings- och samverkansinsatser som ryms inom ordinarie budget. Vissa kan kräva särskilda medel, exempelvis eventuella subventioner eller projekt för platsutveckling, vilka får hanteras i kommunens budget framöver.

Samverkan med externa aktörer

För att lyckas kommer kommunen fortlöpande engagera externa intressenter. Det inkluderar byggaktörer, grannkommuner, länsstyrelsen och regionen.

Styrdokument och processer

Handlingsplanen blir vägledande vid revidering av andra styrdokument. Vid framtagande av detaljplaner ska en kontrollfråga vara hur planen bidrar till handlingsplanens mål för bostadsförsörjning. Handlingsplanen ändrar inte kommunens övriga styrdokument. Vid planering och genomförande av nya bostäder beaktas även exempelvis översiktsplanen, grönstrukturplanen och kommunens miljöprogram.

Juridisk status

Handlingsplanen är inte juridiskt bindande men den har ett viktigt vägledande värde i kommunens myndighetsutövning. Kommunala beslut som rör bostadsprojekt, markanvisningar och planprioriteringar ska motiveras utifrån handlingsplanens inriktning.

I genomförandet är det centralt med politisk samsyn och kontinuitet. Bostadsfrågor löper över lång tid, varför en bred politisk förankring av målen är önskvärd. Detta minskar risken att projekt stoppas eller omprövas vid politiska skiften.

Uppföljning

Uppföljning och utvärdering är avgörande för att säkerställa att handlingsplanen får avsedd effekt och för att kunna göra justeringar vid behov.

Årlig uppföljningsrapport

Varje år kommer kommunstyrelsen få en lägesrapport om bostadsförsörjningen. Den tas fram av ansvarig samordnare i samarbete med berörda förvaltningar. Rapporten bör innehålla nyckeltal som exempelvis antal påbörjade och färdigställda bostäder, antal byggklara småhustomter, fördelning av upplåtelseformer, aktuellt

planläge, antal byggrätter i gällande detaljplaner, kötid i bostadskö, antal hemlösa och flyttstatistik. Nyckeltalen kopplas tydligt till handlingsplanens mål. Nyckeltal och statistik redovisas könsuppdelat där underlag finns, för att synliggöra eventuella skillnader i kvinnors och mäns förutsättningar på bostadsmarknaden. Även genomförda åtgärder det senaste året för vardera målområde redovisas.

Utvärdering

Eftersom tidsperioden sträcker sig till 2034, och lagkravet är att kommunfullmäktige antar en ny plan varje mandatperiod, förväntas en större översyn ske senast under 2030 (inför nästa mandatperiod). Dock kan det också vara lämpligt att göra en grundlig utvärdering 2028 (halvvägs). Vid dessa utvärderingar analyseras om målen fortfarande är relevanta, om åtgärderna behöver justeras och vilka nya utmaningar som har uppstått. Resultatet kan då bli en reviderad handlingsplan eller en bekräftelse på planens riktning.

Revidering vid behov

Skulle förutsättningarna förändras drastiskt kommer kommunen att uppdatera handlingsplanen. En sådan revidering skulle hanteras som ett tillägg eller en ny handlingsplan, antagen av kommunfullmäktige.

Kommunicering av framsteg

Det är även viktigt att fira framgångar och justera insatser som inte fungerar. Kommunen kommer att kommunicera större uppnådda milstolpar, inte bara internt utan även utåt, för att upprätthålla engagemang hos medborgare och aktörer. Om något mål släpar efter ska arbetsgruppen analysera orsaker och föreslå åtgärder.

Sammanfattningsvis, genom en tydlig struktur för genomförande och uppföljning kommer Vaggeryds kommun att hålla bostadsförsörjningsfrågorna aktiva och i fokus. Handlingsplanen är ett levande dokument. Den är vägledande men också anpassningsbar. Med kontinuerlig uppföljning säkerställer kommunen att handlingsplanen blir ett aktivt verktyg som hjälper kommunen nå visionen om att vara en plats där alla har en god bostad.